

عنوان مقاله:

بررسی پایداری عملکرد دانه در ژنوتیپ های پیشرفته گندم دوروم (*Triticum turgidum* var. durum) با استفاده روش ها پارامتری و ناپارامتری تجزیه پایداری

محل انتشار:

پژوهشنامه اصلاح گیاهان زراعی، دوره 13، شماره 37 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

هوشنگ رحمتی - *of Agronomy, Gonbad Kavous University, Gonbad Kavous, Iran*

علی نخ زری مقد - *Department of Plant Production, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Gonbad Kavous University, Gonbad Kavous, Iran*

علی راحمی کاریزکی - *Department of Plant Production, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Gonbad Kavous University, Gonbad Kavous, Iran*

زینب اورسجی - *Department of Plant Production, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Gonbad Kavous University, Gonbad Kavous, Iran*

خلاصه مقاله:

گندم دوروم با نام علمی *Triticum turgidum* var. durum تتراپلوئید و دارای ۲۸ کروموزوم می باشد و یکی از مهم ترین غلات دنیا است که در مناطق نیمه خشک جهان کشت میشود. معرفی ژنوتیپ هایی با عملکرد بیشتر، متحمل به کم آبی و دارای پایداری بالا یکی از ضرورت های توسعه کشت گندم دوروم است. اثر متقابل ژنوتیپ در محیط یکی از موضوعات مهم در برنامه های اصلاحی می باشد و در صورت وجود اثر متقابل باید پایداری و سازگاری ژنوتیپ ها در محیط های مختلف برای تولید محصول مطمئن ارزیابی شود. در تحقیق حاضر به منظور بررسی پایداری ۱۰ ژنوتیپ گندم دوروم، آزمایشی در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی با ۳ تکرار در دو شرایط دیم و آبیاری انتهایی طی سال های زراعی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ و ۱۳۹۷-۱۳۹۸، در شهرستان کوهدشت استان لرستان انجام شد. نتایج تجزیه واریانس عملکرد دانه ژنوتیپ ها برای اجرای آزمایش در طی دو سال و در دو محیط نشان داد که تنوع معنی داری ($p < 0.05$) برای عملکرد در بین ژنوتیپ ها وجود داشت، اثر سال معنی دار نشد و اثر دو محیط در سطح ۱٪ معنی دار بود، همچنین اثر متقابل ژنوتیپ × محیط نیز در سطح ۱ درصد معنی دار شد. براساس میانگین عملکرد، Omrbi³، هانا، بهرنگ و آریا بیشترین پایداری را داشتند، اما در مقابل Dm-۷۳-۱۳، دهدشت، مراغه ۱ و مراغه ۲ کمترین پایداری را نشان دادند. پایداری ژنوتیپ ها با روش های پارامتری و ناپارامتری براساس عملکرد دانه مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد، که هیچکدام از پارامترها با عملکرد همبستگی مثبت و معنی داری نداشتند، بنابراین ژنوتیپ های دارای بیشترین عملکرد براساس این پارامترها دارای پایداری بالایی نبودند. بر اساس روش های پارامتری دو ژنوتیپ آریا و شیرنگ دارای بیشترین پایداری و عملکرد متوسط بودند. در روش های ناپارامتری نیز مشاهده شد که ژنوتیپ های آریا، هانا و Omrbi³ که پتانسیل بالایی برای عملکرد داشتند براساس RS و kr نیز پایداری بالایی نشان دادند.

کلمات کلیدی:

Durum wheat, Grain yield, Moisture environment, Stability, پایداری، عملکرد دانه، گندم دوروم، محیط رطوبتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1274528>

